

◀ زهرا سبزواری - دادیار تحقیق در امور کیفری در دادسرای ناحیه ۲۵ سرپرستی

کوتاهیهای کلانتریها مانع رسیدن شعبه به اهداف خود می شود

فوق لیسانس فقه و حقوق که بعد از سپری نمودن دوره کارآموزی وکالت بعد از مدت کوتاهی وارد جرگه قضائی شده و از ابتدای سال جاری در این دادسرا انجام وظیفه می نماید. با ایجاد شعبه دادیاری تحقیق در امور کیفری دادسرای ناحیه ۲۵ سرپرستی رأساً با تخلفات برخورد می کند.

■ **مزیت شعبه دادیاری تحقیق در این دادسرا چیست؟**
با ایجاد شعبه دادیاری تحقیق جهت رسیدگی به جرائم مرتبط با دادسرای ناحیه ۲۵ تهران این دادسرا می تواند به جرائمی که مرتبط به امور محجورین (صغار-سفها-مجانین)، غائبین و اموال بلاصاحب و بلاوارث است، مستقیماً رسیدگی کند در حالی که پیش از این دادسرای مذکور فاقد این مجوز قانونی بود. با توجه به مشکلاتی که دادیاران شعب اداری امور سرپرستی در ارتباط با امور محجورین، غائبین و اموال بلاصاحب و بلاوارث با آن مواجه بودند، اقداماتی جهت تأسیس این شعبه صورت گرفت چرا که پیش از این اگر دادیاران اداره سرپرستی با ارتکاب جرمی از جانب متهم، امین یا مدیر ترکه مواجه می شدند، مجبور به اعلام جرم به سایر دادسراهای دیگر (حسب محل وقوع جرم) بودند که عمدتاً از طریق واحد ابلاغ صورت می گرفت و دادیاران دادسراهای دیگر، پس از ارجاع مکلف به رسیدگی و تحقیق بودند و چه بسا در بسیاری از موارد جهت تکمیل ادله درخواست می نمودند تا پرونده کلاسه دادیاری اداره امور سرپرستی به آن شعبه ارسال گردد تا پس از رفع نیاز به شعبه مربوطه اعاده گردد. فارغ از صرف وقت زیاد جهت امور فوق و احتمال گم شدن پرونده و یا حداقل اوراقی از پرونده چنانچه در این فاصله دادیار اداره امور سرپرستی نیاز به پرونده کلاسه شعبه خود داشت به ناچار باید از شعبه ای که به امر جزایی رسیدگی می کرد درخواست می نمود تا پرونده کلاسه را اعاده نماید که این خود مشکلاتی را به دنبال داشت لذا مقرر گردید جهت رفع مشکلات فوق شعبه ای از دادیاری تحقیق در اداره امور سرپرستی تأسیس گردد تا با اعلام جرم و طرح شکایت نزد رئیس مجتمع و سپس ارجاع به این شعبه به جرائم مطرح شده رسیدگی شود.

■ **تأسیس این شعبه دادیاری چه تأثیر بسزائی در عملکرد این دادسرا دارد؟**

تأسیس این شعبه تأثیر بسزائی در عملکرد قیم امین و مدیر ترکه دارد چرا که وقتی بدانند در اداره سرپرستی شعبه ای وجود دارد که بلافاصله وبدون اتلاف وقت به تخلفات آنها رسیدگی می شود، در اعمال و رفتار خود و حفظ حقوق محجورین غائبین و اموال بلاصاحب و بلاوارث نهایت دقت را خواهند نمود و خواهند دانست که چنانچه نسبت به

مقام قضائی توهین نمایند با اعلام دادیاران شعب اداره سرپرستی تحت تعقیب قرار خواهند گرفت.

همچنین تا قبل از تأسیس این دادیاری در بسیاری از مواقع، دادیاران شعب سرپرستی در احضار قیم، امین یا مدیر ترکه جهت ادای توضیح نسبت به عملکرد خود و ارائه صورت حساب سالیانه با امتناع آنها مواجه می شدند در حالی که با تأسیس این شعبه اگر امتناع آنان با ارتکاب جرمی همراه باشد بلافاصله با اعلام جرم از جانب دادیاران مذکور به رئیس مجتمع و سپس ارجاع به شعبه مذکور تحت تعقیب قرار خواهند گرفت در واقع این شعبه بازوی اجرایی سایر دادیاریهای این دادسرا می باشد.

■ **چه جرائمی در این واحد دادیاری مورد رسیدگی قرار می گیرد؟**

از جمله جرائمی که در این دادیاری مورد رسیدگی قرار می گیرد خیانت در امانت، فروش مال غیر، معامله معارض، کلاهبرداری، توهین به مقام قضائی، تمدد نسبت به مأمورین دولتی، تصرف عدوانی و ایراد جرح عمدی به محجور از جانب قیم می باشد.

■ **نحوه رسیدگی به جرائم مطروحه در این دادیاری چگونه است؟**

دادیاران شعب اداره امور سرپرستی و یا هر فرد دیگری در جرائم عمومی و ذی سمت در جرائم خصوصی می توانند با ارائه دلایل از رئیس مجتمع خواهان رسیدگی شوند که با ارجاع به این شعبه، دلایل بررسی و عنداللزوم مشتکی عنه احضار و بازجویی خواهد شد و در نهایت قرار صادر می گردد که چنانچه قرار نهایی، قرار مجرمیت باشد و دادستان محترم با قرار صادره موافق باشد کیفرخواست صادر و به دادگاه صالح ارسال می گردد.

با اعلام ارتکاب جرم توسط قیم و یا امین از جانب دادیاران شعب سرپرستی، درخواست عزل آنها از دادگاه خانواده مستقر در اداره سرپرستی به عمل می آید و در این فاصله قیم دیگری منصوب می گردد.

■ **با چه مشکلاتی در این واحد مواجه هستید؟**
از جمله مشکلاتی که این شعبه تازه تأسیس با آن روبرو می باشد، نحوه عملکرد ضابطین می باشد.

چرا که با توجه به لزوم ارتباط با تمام کلانتریهای حوزه قضائی تهران و این که عمدتاً در پرونده های کیفری مذکور شاکی خصوصی وجود ندارد، اگر کلانتریها در اجرای دستورات کوتاهی نموده و در مواعد مقرر دستورات را اجرا نکنند، شعبه مذکور به اهداف خود نخواهد رسید جهت رفع این مشکلات به نظر می رسد استقرار یک واحد انتظامی در دادسرای مذکور راهکاری مناسب خواهد بود ان شاء الله... اقدامات لازم جهت حفظ حقوق محجورین علی الخصوص صغار و همچنین غائبین و اموال بلاصاحب و بلاوارث هرچه سریع تر صورت پذیرد.

◀ فاطمه صادقی - مسئول واحد مددکاری دادسرای سرپرستی

مراکز روانپزشکی به بهانه هایی همکاری نمی کنند

سرکار خانم فاطمه صادقی - مسئول واحد مددکاری دادسرای سرپرستی

کارشناس ارشد در رشته روانشناسی تربیتی از دانشگاه تهران و دارای ۲۲ سال سابقه خدمت در دادگستری، شروع فعالیت خود را در واحد امداد و ارشاد قضائی دادسرای تهران و ادامه آن را در واحد مددکاری سپری نموده است.

■ **زمینه فکری ایجاد واحد مددکاری در دادسرای سرپرستی چیست؟**

نابسامانی های عصر حاضر، فقر و تنگدستی، تکدی گری، آسیب های اجتماعی، معضلات اخلاقی، فحشا، اختلالات روانی، مشکلات خانوادگی، افول عواطف انسانی، تهاجم فرهنگی و اعتیاد معضلات کنونی جوامع می باشند که رهایی از آنان همدردی، تعاون، تعامل عاطفی و دستگیری نیازمندان را به استمرار سیره ائمه اطهار می طلبد.

اگرچه وجود واحد مددکاری اجتماعی در هر سازمان ضروری بنظر می رسد ولی باید اذعان نمود که تأسیس این واحد در سیستم قضائی از گام های

زهرا سبزواری

مؤثری است که در جهت رفع مشکلات محرومین جامعه برداشته شده است. چراکه این واحد با محروم ترین و آسیب پذیر ترین اقشار جامعه مواجه بوده است و با ارائه خدمات ویژه در حال حاضر نقش ارزنده ای را در راستای جلب رضایت مردم از قوه قضائیه ایفاء می نماید.

بدیهی است طی سالیان اخیر شناخت و استفاده از خدمات مددکاری اجتماعی در سیستم قضایی از رونق بیشتری برخوردار بوده است

شرح وظایف واحد مددکاری را بطور کامل بیان نمایید؟

واحد مدد کاری اجتماعی مستقر در دادسرای سرپرستی سالیان متعددی است که عهده دار حل پاره ای از مشکلات و معضلات اجتماعی شهر می باشد که نمونه ای از آنها به شرح زیر می باشد:

- انجام تحقیقات اجتماعی در زمینه شرایط خانوادگی - تربیتی - اقتصادی - اجتماعی و صغاری که حسب پرونده های مطروحه در اداره سرپرستی از داشتن سرپرست بلحاظ قوت ، غیبت و یا محجوریت ولی قهری آنها محروم می باشند.

- بررسی و اظهار نظر در خصوص وضعیت و شرایط زندگی محجورینی که بدلیل ابتلاء به جنون قادر به دفاع از حقوق مسلم خویش نمی باشند.

- انجام تحقیقات اجتماعی و اعلام نظر در زمینه صلاحیت اخلاقی و اجتماعی افراد واجد شرایط جهت انتصاب به سمت امین ، قیمومت ، حضانت و غیره .

- بررسی و اظهار نظر در خصوص حیف و میل های احتمالی بعمل آمده در اموال و حقوق صغار و محجورین .

- بررسی و ارائه گزارش اجتماعی در زمینه اخبار مردمی - سازمان ها - و ادارات آموزش و پرورش و غیره در مورد کودک آزاری و اطفال فاقد سرپرست که توضیحاً انجام امور فوق مستلزم دعوت از صاحبان پرونده - مطلقین - مراجعه به محل سکونت و اشتغال آنها و انجام مذاکرات با بستگان - دوستان و اطرافیان بمنظور اخذ اطلاعات و نتیجه گیری می باشد .

- رسیدگی به پرونده های ارجاعی از مراجع انتظامی .
- قضایی و غیره در ارتباط با اطفال سر راهی و گمشده از نظر تحویل آنها به خانواده و یا اخذ پذیرش آنها در واحد های تابعه سازمان بهزیستی

- معرفی سالمندان - عقب افتادگان ذهنی و جسمی به مراکز توانبخشی جهت پذیرش و نگهداری .

- تعیین تکلیف در خصوص بیماران روانی اعزامی از تهران و سایر شهرستانها جهت اخذ پذیرش آنها در مراکز روانپزشکی دولتی .

- صدور معرفی نامه جهت حمایت مالی و برقراری امداد ماهیانه و تامین ودیعه مسکن به سازمان بهزیستی یا کمیته امداد امام خمینی به منظور کاهش مشکلات اقتصادی و رفاهی بانوان مطلقه - فرزندان فاقد سرپرست و سالمندان و غیره .

- رسیدگی به تقاضای متقاضیان تغییر جنسیت که بنا به علل فیزیکی یا روانی درخواست تغییر جنسیت خویش را دارند و معرفی آنها جهت شرکت در کمیسیون های روانپزشکی پزشکی قانونی و در صورت تایید پزشکی قانونی صدور مجوز لازم در چهارچوب مقررات قانونی .

- شرکت در جلسات منعقد در سازمانها و ادارات مختلف در ارتباط با وظایف محوله با هدف دفاع از حقوق مدد جویان و ارائه طرح های نوین و سازنده در جهت حل مشکلات مدد جویان و ارائه نظریات کارشناسی و راهبردی در تدوین آیین نامه های مربوط به تشکیل مراکز کودکان خیابانی و غیره

- فراهم نمودن تهییدات لازم بمنظور جذب و پذیرش آسیب دیدگان اجتماعی و مدد جویان در معرض آسیب های اجتماعی اعزامی از مراجع قضایی و کانون اصلاح و تربیت .

- اعطاء حمایت های نقدی و جنسی به نیازمندان صاحب پرونده در اداره سرپرستی از طریق کمک های تخصصی و نذورات خیرین و نیکوکاران .

البته لازم به ذکر است که وظایف این واحد منحصر به موارد فوق نمی باشد و با عنایت به اینکه این واحد حامل نام مقدس مددکاری اجتماعی است به نحو مستمر و در حد اختیارات و امکانات نسبت

به گشودن گره های مشکلات اجتماعی مراجعین اهتمام می ورزد .

پاره ای از مشکلات فرا روی عملکرد خود را بیان نمایید؟

شمه ای از مشکلات موجود در عملکرد رضایت بخش واحد مدد کاری به شرح زیر می باشد :

الف : در ارتباط با بیماران روانی : اختلالات روانی معلول بحرانهای خانوادگی - بهداشتی - اجتماعی - اقتصادی - و ... موجود در سطح جامعه می باشد

و مبتلایان به این اختلالات در حقیقت قربانی نارسای های موجود بوده و در جامعه کنونی ما با وجود افزایش چشمگیر تعداد بیماران روانی ناشی از بحران های فوق و بویژه اصلاحات نظام حکومتی و جنگ تحمیلی توجه شایانی به اینگونه افراد که نیازمند توجه و درمان فوری هستند مبذول نشده است .

همانگونه که اشاره شد یکی از وظایف مهم و خطیر واحد مدد کاری اجتماعی مستقر در دادسرای سرپرستی اعمال اقدامات مقتضی در خصوص پذیرش ، بستری و درمان روانپزشکی بیماران روانی اعزامی از تهران و سایر شهرستانها می باشد .

بیماران روانی هدایت شده به این اداره غالباً در شرایط بسیار نا مساعد و حادی بسر می برند که بدلیل عدم درمان بموقع قابل کنترل نبوده بنحوی که با استفاده از کوچکترین موقعیت مبادرت به تهاجم به اطرافیان و پرسنل این واحد می نمایند .

ولی متأسفانه با وجود نیاز فوری اینگونه بیماران به درمان روانپزشکی ، واحد مذکور هنگام معرفی آنها به مراکز روانپزشکی با مشکلاتی مواجه است که بصورت خلاصه عبارتند از :

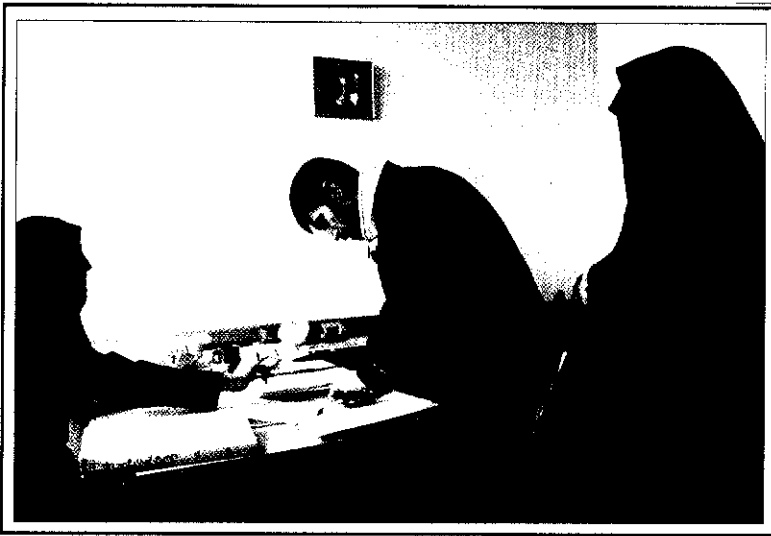
۱- مشکلات قبل از بستری و پذیرش و درمان : مراکز روانپزشکی غالباً با توسل به بهانه هایی از قبیل فقدان تخت خالی - عدم امکانات روانپزشکی و غیره از پذیرش بیماران امتناع ورزیده ، در حالیکه احراز شده است که تنها عامل باز دارنده بیمارستانهای روانپزشکی از پذیرش بیماران روانی عدم تامین هزینه های درمان توسط بیمار و بستگانش می باشد .

بدین ترتیب بیماران فاقد بضاعت مالی تنها به گناه فقر مالی مجال درمان نیافته و در سطح جامعه رها و متعرض جان و مال و نواامس مردم شده و امنیت جامعه را مختل می نمایند ، بگونه ای که عدم توجه و درمان پزشکی بموقع نسبت به آنها گاهی سبب ارتکاب جرائم سنگین از ناحیه آنها از قبیل قتل عمد - ایراد ضرب و جرح - ایجاد رعب و وحشت و سلب آسایش جامعه و غیره می گردد که نهایتاً در دادگاه بعثت ابتلاء آنان به جنون و فقدان اراده قرار موقوفی تعقیب در خصوص تعقیب اتهامشان صادر می شود .

۲- مشکلات حادث شده بعد از ترخیص این بیماران از مراکز درمانی : نکته حائز اهمیت در ارتباط با بیماران روانی زن می باشد که پس از حصول بهبودی نسبی چنانچه فاقد بستگان باشند و از طرفی بدلیل سبق ابتلاء به بیماری اعصاب و روان فاقد شرایط لازم جهت پذیرش در سازمان بهزیستی هستند و به سطح جامعه ترخیص شده و مورد تعرض و سوء استفاده توسط افراد فرصت طلب قرار گرفته و

فاطمه صادقی

باروری های نامشروع و سپردن اطفال بیگناه این قربانیان به شیر خوارگاهها را سبب می شوند که این امر مغایر با مصالح اخلاقی و عفت عمومی نظام اسلامی است.

ب - مشکلات موجود در ارتباط با آسیب دیدگان اجتماعی مونث: تنها سازمان موجود و متولی پذیرش دختران و بانوان آسیب دیده اجتماعی سازمان بهزیستی می باشد که ذکر پاره ای مسائل موجود با آن سازمان شاید مفید واقع شود:

- عدم پذیرش مددجویان با سابقه در مراکز ویژه آسیب دیدگان اجتماعی به بهانه فراره های مکرر و ایجاد اختلال در نظم سازمان.

- عدم پذیرش مددجویان زن بدلیل سبق ابتلاء به بیماری های اعصاب و روان و درمان روانپزشکی.

- مکرراً گزارش شده است که بهزیستی استان تهران پس از پذیرش مددجویان که نگهداری آنها حسب دستور مراجع قضایی به آن سازمان محول شده است، مبادرت به ترخیص مددجویان بدون هیچگونه خدمات حمایتی و بازپروری می نماید که این امر منجر به بلا اثر شدن احکام صادره از مراجع قضایی، انتظامی و سرپرستی می گردد.

■ در خصوص علل عدم پذیرش بیماران روانی از سوی مراکز روانپزشکی چه عواملی مؤثر هستند؟

بطور کلی دو علت عمده وجود دارد که عبارتند از:

۱- محدود بودن تعداد مراکز روانپزشکی دولتی در سطح شهر که در مقایسه با قبل از انقلاب تعداد آنها افزایش نیافته و همچنین اجرای طرح خود گردان بیمارستانهای دولتی است که بیماران روانی فاقد پوشش بیمه درمانی و افراد بی بضاعت از درمان محروم می باشند. البته جای دارد تا از همکاری مرکز روانپزشکی رازی با این واحد قدر دانی نمود.

۲- مشکلات پس از درمان و بستری روانپزشکی که بدلیل عدم وجود مراکز نگهداری دائم از بیماران مزمن و خطرناک این مشکل همچنان لاینحل باقی مانده است.

حال چنانچه با هموار نمودن مشکلات عنوان شده در زمان بستری، این واحد موفقیتی حاصل نماید و بستری و درمان بیمار روانی صورت پذیرد نظر به اینکه مراکز روانپزشکی دولتی در حال حاضر صرفاً وظیفه درمان بیماران را تا حد کنترل حالات تهاجمی و علائم بیماری آنها بر عهده دارند و بلا فاصله پس از بهبود نسبی و رفع علائم بیمار روانی مبادرت به ترخیص آنها و یا تحویل به بستگانشان می نمایند که بارها حضور آنها امنیت جانی و فکری خانواده های آنها و دیگر اعضای جامعه تهدید می شود. اگرچه طی سالیان اخیر سازمان بهزیستی کشور مبادرت به ایجاد مراکز ی جهت نگهداری بیماران روانی مزمن نموده است و سهمیه ای اندک جهت پذیرش رایگان بیماران روانی فاقد بضاعت مالی و سرپرست به نحو دائم اختصاص داده است ولی در حال حاضر با عنایت به تکمیل سهمیه رایگان و الزام تا مین نمی از هزینه نگهداری بیماران روانی مزمن توسط بستگان و یا مرجع معرفی کننده که معادل مبلغ ماهانه نهصد هزار ریال می باشد به هیچ عنوان اخذ پذیرش جهت

و معنوی افراد جامعه از طریق اعمال سیاست هایی در جهت مبارزه با فقر، تنگدستی، اعتیاد، تهاجم فرهنگی، گسترش حاشیه نشینی، بیسوادی و بیکاری.

- تقویت اعتقادات مذهبی در جوانان و نوجوانان با ارائه الگو های راستین.

- آشنایی عامه مردم با روش های بهداشت و تنظیم خانواده و پیشگیری از ازدواج های فامیلی.

- درمان بموقع بیماران روانی و ایجاد تسهیلات لازم جهت برخورداری آنان از خدمات روان درمانی، مشاوره و روانکاوای رایگان.

- توسعه و تکمیل سیستم خدمات رفاهی جهت استفاده نا توانان و کم توانان ذهنی و جسمی از خدمات توانبخشی، آموزشی و پرورش استثنایی و غیره.

■ مشکلات شما در محیط کار این دادرها چگونه است؟

صرفنظر از پاره ای از مشکلات جزئی، همکاری مسئولین اداره و پاسخگویی آنها به نیازهای این واحد ارتباط با مشکلات مددجویان چشمگیر می باشد. ولی در سطح کلی با عنایت به فرسایش روحی و جسمی مددکاران اجتماعی به لحاظ اشتغال به شغلی سخت و ناهموار تاکنون توجهی به توقعات آنها مبذول نشده است. بنحوی که با پیگیری های مکرر اینجانب جهت برخورداری مددکاران از حق ارتقای شغلی کارشناسان دولت از طریق مراجع مربوطه بعمل آورده ام، تاکنون موفقیتی حاصل نشده است در حالیکه این امتیاز شامل همکاران مدد کار سایر سازمان ها و ارگان ها شده است.

■ آیا از اقدامات و دوره های آموزشی بهره مند هستید. نظرات خود را در این زمینه بیان نمایید؟

اگرچه وسعت روز افزون یافته های علمی و عملی در حیطه رشته مدد کاری اجتماعی و علوم اجتماعی را با توجه به گسترش مشکلات اجتماعی شاهد هستیم ولی متأسفانه واحد مدد کاری اجتماعی مستقر در اداره سرپرستی تاکنون از آموزش های حین خدمت که تخصصی باشد، بهره ای نداشته و صرفاً همکاران

نگهداری دائم بیماران روانی مزمن فاقد بضاعت مالی مقدور نمی باشد.

■ راهکار پیشنهادی شما پیرامون مرتفع نمودن معضلات کنونی چیست؟

توجه به راهکارهای ذیل می تواند تا حدی به متحول ساختن شرایط فعلی مؤثر واقع شود:

- گسترش و افزایش تعداد مراکز روانپزشکی یا توسعه امکانات روانپزشکی در مراکز روانی و جسمی موجود.

- اتخاذ تدابیر لازم جهت درمان و بستری رایگان بیماران روانی فاقد بضاعت مالی و یا برخورداری آنان از خدمات بیمه های موجود در سطح عام و بمنظور نیل به عدالت اجتماعی.

- افزایش تعداد مراکز نگهداری دائم بیماران روانی مزمن و برخورداری کلیه بیماران روانی فاقد بضاعت مالی از خدمات این مراکز به نحو رایگان.

- فراهم نمودن تمهیدات لازم جهت پیشگیری از ابتلاء آحاد جامعه به بیماری های گوناگون روانی با تقویت نظام خانوادگی - افزایش بنیة اقتصادی - مبارزه با اعتیاد و ترویج مواد مخدر در سطح کشور و افزایش آگاهی های مردم نسبت به اختلالات روانی بمنظور درمان به موقع و ایجاد مراکز مشاوره و درمان روانپزشکی رایگان و در دسترس عامه مردم

■ چه راهکارهایی برای کاهش تعداد مجرورین و سفها پیشنهاد می کنید؟

اختلالات روانی و ذهنی مولود عوامل ارثی و محیطی می باشند که پیشگیری و درمان اختلالات ضامن سلامت جامعه می باشد. اما توجه به نکات ذیل می تواند بطور مؤثر در کاهش این اختلالات مفید واقع شود:

- تقویت نظام خانوادگی از طریق روابط خانوادگی سالم و با نشاط.

- پرهیز از ایجاد تشنج و اختلافات خانوادگی و متارکه و طلاق و فراهم نمودن شرایط مادی و معنوی لازم جهت رشد عاطفی، فیزیکی، فکری، احساس امنیت و اعتماد بنفس کودکان و نوجوانان در خانواده.

- برقراری عدالت اجتماعی با تا مین نیازهای مادی

در تمام موارد ششگانه وظائف دادستان که نیاز به حکم دادگاه می باشد، با عنایت به ماده واحده اختصاص بعضی محاکم عمومی به امور خانواده (دادگاه خانواده) و احصاء سیزده مورد صلاحیت آن محاکم، در خصوص ۱- نصب قیم و عزل قیم برای صغاری که ولی قهری آنان فوت کرده است و برای مجانین و اشخاص غیر رشیدی که جنون و سفاهت آنان متصل به زمان صغر نباشد (مجانین و اشخاص غیر رشید متصل به زمان صغر طبق ماده ۷۳ قانون امور حسبی یا وجود ولی قهری یا وصی نیازی به نصب قیم ندارد).

۲- ضم امین بر ولی قهری.
۳- صدور حکم رشد و صلاحیت دادگاه خانواده است که بدین لحاظ دو شعبه خانواده در اداره سرپرستی مستقر می باشند.

اما در خصوص ۱- صدور حکم حجر ۲- صدور حکم رفع حجر ۳- رسیدگی به دعوی اعتراض ثالث نسبت به حکم حجر ۴- نصب امین برای اداره اموال غائب مفقود الاثر ۵- نصب امین برای اداره امور صغاری که دسترسی به ولی قهری آنها نمی باشد. ۶- تعیین مدیرترکه و تحریر ترکه متوفای بلاورث ۷- تعیین حق الزحمه امین ۸- تعیین حق الزحمه مدیر ترکه ۹- رسیدگی به درخواست عزل ولی قهری ۱۰- نصب امین بر جنین و مضارف عمومی ۱۱- نصب امین منضم بر عاجز (ماده ۱۰۴ قانون امور حسبی) در صلاحیت دادگاه عمومی می باشد که بدین منظور یک شعبه (شعبه ۴۵ دادگاه عمومی مجتمع قضائی شهید بهشتی) در اداره سرپرستی مستقر می باشد. ضمناً موضوعات ۱- صدور حکم موت فرضی ۲- تحویل اموال غائب مفقود الاثر به ورثه وی ۳- صدور حکم سرپرستی کودکان بدون سرپرست ۴- انحصار وراثت گرچه منحصر به وظائف اداره سرپرستی نمی باشد اما به مناسبت ارتباط با اداره سرپرستی نیز در این دادگاه رسیدگی می شود.

■ وضعیت آمار چگونه است. میزان وارده دو مختومه در یک ماه چقدر می باشد؟
موجودی پرونده آخر سال ۱۳۷۹ تعداد ۹۴۹ فقره. اول سال ۱۳۸۰ موجودی اول سال ۹۴۹ آخر سال تعداد ۶۶۹. اول سال ۱۳۸۱ موجودی اول سال ۶۶۹ آخر سال ۶۸۳. اول سال ۱۳۸۲ موجودی اول سال ۶۸۳ آخر سال ۵۲۶. اول سال ۱۳۸۳ موجودی اول سال ۵۲۶ تا آخر دیماه ۲۳۵.

■ چند درصد آراء این شعبه در دادگاه تجدیدنظر نقض شده و مهمترین موارد نقض آراء چیست؟
با در نظر گرفتن عملکرد این شعبه از اواخر سال ۷۹ تا کنون کمترین نقض آراء را داشتیم و می توان حداکثر موارد نقض را دو درصد از احکام صادر ذکر نمود.

موارد نقض: ۱- در مواردی که نظریه پزشکی قانونی بوجود سبب حجر از قبیل جنون یا عقب ماندگی بوده و دادگاه با توجه به شرایط دیگر از جمله رفتار ظاهری نامبرده و نتیجه تحقیقات درخواست حجر وارده کرده باشد.
۲- در تعیین ابتدای تاریخ حجر در مواردی که

قیم جهت طفلی که ولی قهری از محجور شده است (ج) طرفیت در دعوی رشد یا عدم رشد (ماده واحده قانون رشد متعاملین مصوب ۱۳۱۳).

۲- در امور مجانین و اشخاص غیر رشید: الف) مطابق ماده ۱۲۲۳ قانون مدنی (اصلاحی سال ۱۳۷۰)، ماده ۵۹ قانون امور حسبی مصوب ۱۳۱۹، مواد ۶۹ و ۷۰ قانون اصول تشکیلات عدلیه مصوب ۱۳۰۶ و ماده ۷۰ قانون اخیرالذکر، وظیفه دادستان جلب نظر پزشکان خبره در مورد مجانین و اخذ اطلاعات کافی در باب سفاهت پس از تحقیق در موضوع جنون و سفاهت، دلائل را اعم از نظریات کارشناس و اطلاعات مطلعین به دادگاه ارسال، پس از صدور حکم حجر، برای نصب قیم به محکم مراجعه می کند. ب) حق درخواست تجدیدنظر از حکم دادگاه در مورد حجر (وقف ماده ۶۶ قانون امور حسبی) (ج) بررسی و تحقیق در خصوص رفع علت حجر و درخواست رفع حجر (د) درخواست خروج از تحت قیمومیت (مواد ۱۲۵۴ و ۱۲۵۵ قانون مدنی).

۳- در امور غائب مفقود الاثر: الف) درخواست تعیین امین برای اداره اموال غائب مفقود الاثر و برای وراثت غائب مجهول المکان (مواد ۱۳۰۰ و ۱۷۳ قانون امور حسبی و ماده ۷۱ قانون اصول تشکیلات عدلیه مصوب ۱۳۰۶) که دادستان از دادگاه درخواست تعیین امین برای اداره اموال غایب می نماید.

۴- در امور متوفیات: مطابق ماده ۳۲۷ قانون امور حسبی دادستان برای اداره ترکه متوفای بلاورث از دادگاه تقاضای تعیین مدیر ترکه می نماید.
۵- در مورد جنین فاقد ولی قهری و مضارف عمومی؛ دادستان از دادگاه تقاضای نصب امین می کند (ماده ۱۰۷۱ قانون حسبی).

۶- در رابطه با ولی قهری: الف) درخواست ضم امین بر ولی قهری. ب) درخواست عزل ولی قهری مطابق ماده ۱۱۸۴ قانون مدنی و ماده ۱۱۸۶ قانون مذکور. ب) پیشنهاد تعیین امین موقت برای تصدی و اداره اموال مولی علیه به لحاظ عدم دسترسی به ولی قهری مطابق ماده ۱۱۸۷ قانون مدنی دادستان امین را به دادگاه پیشنهاد می نماید.

محترم واحد مدد کاری در دوره آموزشی سه روزه شرکت نموده اند.

■ بنظر شما راهکار تقویت واحد مددکاری چیست؟
استفاده عزیزان مددکاری از دوره های آموزشی تخصصی متناسب با علوم اجتماعی و همچنین استفاده از نظرات کارشناسی مددکاران اجتماعی در مراجع مختلف و برگزاری جلسات بین مراکز رفاهی و روانپزشکی با دستگاههای قضایی می تواند در تقویت این واحد مؤثر واقع شود. مضافاً بر اینکه شرایط کاری سخت و طاقت فرسا این حرفه عنایت و تشویق و نظام ارزش گذاری ویژه ای را توسط مسئولین قوه قضائیه در راستای تقویت و انگیزش روحیه ایثار گرانه مدد کاران می طلبد.

حجت الاسلام والمسلمین سید محبتی موسوی - رئیس شعبه ۴۵ دادگاه عمومی تهران

از اواخر سال ۷۹ تا کنون کمترین نقض آراء را داریم

وی دارای تحصیلات تا پایان سطوح عالی حقوقی است و از سال ۱۳۷۴ با سمت قاضی تحقیق دادگستری تهران، دادرس دادگستری شهریار (مأمور در دادرسی ویژه روحانیت تهران) و دادرس در شعبه ۲۲۶ دادگاه عمومی تهران و در حال حاضر رئیس شعبه ۴۵ مجتمع شهید بهشتی مستقر در اداره سرپرستی دادرسی تهران به ایفاء وظایف اهتمام دارد.

■ آیا دادگاهی در خصوص تعیین قیم و صدور حکم حجر یا نصب امین در کنار اداره سرپرستی در حال حاضر انجام وظیفه می نماید؟
با توجه به وظایف دادستان در امور حسبی که عبارت است از:
۱- در مورد صغار: الف) تحقیق در خصوص وجود یا عدم وجود ولی خاص برای صغیر و اقدام برای تعیین قیم با رجوع به محکمه. ب) اقدام برای تعیین